

varelse. Derfor er Quislings politikk først og fremst *arbeidervennlig*. Når en stor del av våre arbeidere ennå ikke har forstått dette, så skyldes det Quislings avsløringer av de marxistiske lederes revolusjonspolitik. som i virkeligheten er den største hindring for et solidarisk samarbeid mellom alle klasser i folket. De marxistiske ledere, som derved ser sine revolusjonsplaner truet, forsøker med alle midler å forvrengte dette forholdet for ikke å miste sine tilhengerne blandt de norske arbeidere.

Hele Quislings virke er først og fremst *myket* av hans store kjærlighet til land og folk, og hans vilje til med *allmogens* evner å gå inn for gjenreisningen av vårt folk uten tanke på egen vinning eller annen personlig fordel. Og det er nettopp dette utrettelige og uegennyttige arbeide som har irritert våre partipolitikere så over all måte, at de ikke har skydd noe middel til å sverte ham og forvrengte hans uttalelser til ugjenkjennelighet. Jeg minner om hvordan det gikk rundt i hele landets presse da Bonde regjeringen blev fellet, at Quisling skulde ha uttalt at han vilde «egle folk op». Det var nøiaktig det motsatte han gav uttrykk for i sin tale.

Han sier selv herom: «Det som jeg sa var at de nuværende politiske motsetninger var en kamp mellom livssyn, og at denne kamp derfor nødvendigvis må bli bitter, men at jeg holdt på ridderlighet også i disse ting, og ikke engang vilde svare på den nedrakning som jeg hadde vært utsatt for også fra det parti, som nu styrtet Bonde regjeringen på en så daddelverdige måte. Riktignok sa jeg at nu var det vår tur, om vi vilde, til å følge Mowinckels og andres eksempel og reise land og strand rundt «og egle folk op». Men jeg tilføiet (og enhver kan av det stenografiske referat overbevise sig om at så er tilfelle): «vi skal *ikke* egle dem op, men vi skal *vekke* dem, vi skal *reise* dem». Og det var nettopp denne motsetning som jeg vilde gi uttrykk for, og som er den karakteristiske motsetning mellom en personlig og usaklig agitasjon, og dets virke som setter sak foran personlige hensyn. Likesom det er typisk for partisyke demagoger bare å drive med løfter og smiger til folket, istedenfor å kreve innsats og ofre. Jeg for min del akter ikke å appellere til folks slette instinkter, men til deres sunde fornuft og til de edle og dype følelser hos enhver nordmann. Jeg holder mig fjernt fra såvel personligheter som fra kompromisser.»

Og det er nettopp derfor folket samler sig om Quisling, tross alle bakvaskelser og personlig forfølgelse fra de marxistiske og borgerlige partipolitikeres side, eller kanskje nettopp derfor. For der er da ennå menn i Norge som reagerer overfor denslags løgnpropaganda og personlig forfølgelse som Vidkun Quisling og Nasjonal Samling er utsatt for.

Men sannheten *vil* engang komme frem og Nasjonal Samlings ideer *vil* seire i vårt land, selv om det først skjer efter mange skuffelser og nederlag. Den flokk som slutter sig til Vidkun Quisling og hans politikk blir større dag for dag, ikke minst fordi *han selv er en mann som stiller krav til sig selv før han stiller krav til andre.*

Gulbrand Lunde.

QUISLING

VIDKUN QUISLING

„Vidkun Quisling og Nasjonal Samling er ett og det samme.“

Alle store begivenheter i historien er knyttet til enkeltmenns innsats, til personligheter, som hadde evnen til å trekke op de store linjer i utviklingen, menn som så på tingene under en videre synsvinkel, med andre ord, menn som kunde «se historisk» på utviklingen. Slike menn er de fødte førere, fordi de ser den pieblikkelige situasjon i sammenheng med fortid og fremtid, og derfor kan peke på de retningslinjer som fører fremover mot menneskehetens høiere utvikling.

Norsk politikk har i de senere år vært sørgelig fattig på førere. Man har hatt følelsen av at våre ledende politikere ikke har hatt evnen til å se utover døgnpolitikens snevreste ramme.

Vidkun Quisling er en ny mann i norsk politikk. Han adskiller sig fra partipolitikere først og fremst derved at han betrakter vårt lands politikk med en helt annen målestokk. Han ser på det norske folkesamfunds utvikling i sammenheng, og på dets betydning og misjon i det store folkefelleskap i verden.

Quisling er utvilsomt den mest omstridte mann i norsk politikk idag. Det er også naturlig at manges øine hviler på ham som fører for den nasjonale folkereising i Norge. Hans betydning for samlingen av de nye nasjonale og sosiale strømninger i folket er også så stor, at der med full rett er blitt uttalt at «for den norske ungdom er Vidkun Quisling og Nasjonal Samling ett og det samme». Dette beror heller ikke på noen tilfeldighet. Hele hans liv og utvikling synes å peke frem mot den oppgave å samle det norske folk.

Vidkun Quisling er født i Fyresdal i Telemark den 18 juli 1887. Hans foreldre var prost Jon Quisling og frue født Bang. Han tok eksamen artium i Skien med præceteris. Derefter gikk han på krigsskolen hvor han var nr. 1 i alle klasser. I 1911 forlot han den militære høiskole etter å ha avlagt en eksamen så enestående, at der blev sendt innstilling om den til kongen, for første gang i den militære høiskoles hundreårige historie. Han gikk derefter inn i generalstaben og innehadde forskjellige militære stillinger.

I 1918 forlot Quisling generalstaben og overtok stillingen som militærattaché i Petrograd. Han uttalte dengang: «Jeg hadde en følelse av at Europa fra første stund var desorientert og uten sans for den mulighet, at den russiske revolusjon kunde komme til å få samme verdenshistoriske betydning som den franske. Jeg ønsket derfor å studere den på nært hold.»

Da de utenlandske legasjoner i slutten av samme år forlot Petrograd blev Quisling militærattaché i Helsingfors. Han kom midt op i den finske borgerkrig og dens redsler, samtidig som han kunde følge den videre utvikling i Russland på nært hold. I 1920 gikk han atter inn i generalstaben, men allerede efter kort tids forløp blev han av Fridtjof Nansen opfordret til å bli med og bistå ham i hans store russiske hjelpearbejde.

Hjelpearbeidet i Russland 1920—22.

I to år var Quisling i Russland og administrerte hjelpearbeidet. 30 millioner mennesker sultet, og det var ingen lett oppgave å administrere dette arbeide i et distrikt større enn hele Norge. Man får et lite inntrykk av forholdene når man leser følgende skildring i Nansens bok: Gjennem Kaukasus til Volga (2. oplag 1929, s. 161):

«Fra hus til hus de samme forferdende syn av sluknende og sluknede menneskerester. Tørret gress og løv og knuste ben og hestehover istedenfor brød. Ingen opvarmning så de bennagre likene frøs fast til jordgulvene før livet var veket. — — I et barnehjem to og førti død siste natten, og de lå ennu i sengene med de levende ved siden, som sat og stirret med store undrende barmøine på døden, den store befrier fra all lidelse. Lik groves op av kirkegårdene for å spises. Foreldre i vanvid drepte barn for å mette sig.

Mer enn tredve millioner mennesker sultet, i tillegg herjet farsotter, verst flekktufusen. Mer enn tre millioner døde tross hjelpen som kom sent og ikke nok. — Og over disse samme slettene tusener av uttærte mennesker på flukt, uten mat, visste ikke hvorhen, bare bort, bort gjennem den stivnende vinter, mens de og deres siste kameler og hester stupte langs de frosne veiene. All ferdsel på elvene stengt av isen, jernbanene i uorden, de få togene som gikk, overfylte av flykninger, ble stående på veien, mennesker døde i kupeene. Redsler på alle kanter.»

Quisling ledet hjelpearbeidet i Ukraine hvortil han kom i januar 1922. Det første inntrykk som møtte ham her er gjengitt i et fotografi i hans bok «Russland og Vi» (Oslo 1930), som viser en bondekjerre hvor de nakne lik er slengt hulter til hulter som slakteskrotter.

Dette var Quislings arbeidsfelt. Her var det han satte alle sine evner inn for å skaffe hjelp og lindring til et folk under de redselsfulleste lidelser og pinsler. Quisling har fortalt mig at alt det som han så i Russland følger ham som en ond drøm.

Hvad Fridtjof Nansen mente om Quisling.

Vi vet at det arbeide som Quisling utrettet, det var et dyktig arbeide. Det er ufattelig at folk som har kjennskap til dette, og som vet hvad en

organisering av et slikt hjelpearbeide krever, allikevel kan uttale, at Quisling ikke har tilstrekkelige organisatoriske evner. Det er imidlertid interessant å merke sig at man aldri hørte denslags uttalelser for Nasjonal Samling blev stiftet.

Fridtjof Nansens syn på Quisling var ihvertfall noe anderledes. Han skriver således i innledningen til sin bok: Gjennom Kaukasus til Volga:

«Disse innledende ord kan ikke slutes uten en hjertelig takk til kaptein Vidkun Quisling for hans utrettelige elskverdighet som reisefelle og for den verdifulle hjelp han har gitt forfatteren ved sitt kjenskap til russisk og ved sine alsidige kunnskaper.»

Men alt hvad Quisling tidligere hadde utrettet syntes å være glemt, da den nedrige bakvaskelses- og løgnpropaganda under valgkampen høsten 1933 satte inn mot ham, både fra marxistisk og borgerlig hold. Fru Sigrun Nansen fant dengang å måtte minne om Fridtjof Nansens syn på Quisling. Hun skrev i Tidens Tegn for 11 oktober 1933:

«Enig eller ikke enig i hr. Quislings politikk tror jeg mange beklager den personlige og fornærmelige form valgkampen har tatt mot ham. Det vil sikkert interessere å høre hvad Fridtjof Nansen mente om sin hjelper — han har ofte uttalt sin glede over å ha en sådan mann til hjelp. *Ypperlig administrator — selvopofrende og hederlig* — hans ansikt lyste når han nevnte Quislings navn.»

Det er helt utrolig hvad den norske presse i denne tid kunde opvise av smussagitasjon, særlig mot Quisling personlig. Man skulde trodd at disse bakvaskelser vilde ta slutt efter valget, men tvertimot, såvel den borgerlige som den marxistiske presse er skjönt enige om fremdeles å anvende de sjofleste midler i kampen mot Nasjonal Samling.

Arbeide på Balkan, i Armenia og i Russland 1923—30.

I 1923—24 arbeidet Quisling på Balkan og i Donaustatene efter oppdrag fra Folkeforbundet for å ordne spørsmålet med de russiske flyktninger.

Da Nansen i 1925 reiste til Armenia for å hjelpe dette ulykkelige folk som hadde vært utsatt for tyrkernes grusomme forfølgelser, hvorved ca. en million mennesker, barn og kvinner var blitt drept og pint ihjel på en eller annen måte, valgte han atter Quisling til sin medarbeider. Også her var det hans arbeide å gjøre vel mot de ulykkelige og hjelpe de lidende.

Senere arbeidet Quisling i Russland helt til 1930, dels som representant for Folkeforbundet, dels var han i næsten tre år knyttet til den norske legasjon i Moskva for å varetta Englands interesser i Russland i den tid da den diplomatiske forbindelse mellem disse to land var bruddt. Alt ialt har Quisling med en del avbrytelser opholdt sig næsten 12 år i Russland, og det er vel ingen overdrivelse å si at han er den nordmann som har det beste personlige kjenskap til forholdene derborte.

Sitt syn på forholdene i Russland og hvorfor han mener at bolsjevismen ikke kan føre frem til de gode forhold i samfundet som de marxistiske ledere forespeiler oss, fremkom Quisling med i en artikkelserie: «Russland og Vi», som senere blev utgitt som bok. Denne bok anbefales på det varmeste som studium for alle som interesserer sig for å få mer klarhet over bolsjevismen og forholdene i Russland.

Forsvarsminister i Bonderegjeringen 1931.

Denne artikkelserie vakte stor oppmerksomhet, særlig innen Bondepartiet, som i 1930 anmodet Quisling om å delta i valgarbeidet. Quisling, som så med adskillig mistillit på de gamle politiske partier, håpet dengang at Bondepartiet skulde kunne danne grunnlaget for den nye aktive politikk som han mente var nødvendig. Han uttalte dengang: «Bondepartiet er et nytt parti med en sund tendens. Det er det parti som det vil falle mig naturligst å støtte.»

Da Bondepartiet våren 1931 dannet regjering blev Quisling anmodet om å tre inn som forsvarsminister. Ved sin ledelse av forsvarsdepartementet lærte han for dagen ganske usedvanlige administrative egenskaper.

Avsløringen av de marxistiske partiers revolusjonsplaner.

Mest kjent fra denne tid er hans store oppgjør med de revolusjonære organisasjoner i vårt land, hans berømte tale i stortinget den 7 april 1932. Han påpekte her faren ved det revolusjonære undergravningsarbeide. Hans tale ledet som bekjent til at disse forhold blev undersøkt av en av Stortinget nedsatt spesial-komité, den såkalte Quisling-sak, hvor det blev ført bevis for at Kommunistpartiet er gått i en fremmed stormakts tjeneste og at det finansieres av denne. Videre blev det bevist at også Arbeiderpartiet er et revolusjonært parti, som ikke hadde avbrutt alle forbindelser med Russland og hadde fått støtte derfra, videre at fagorganisasjonen var blitt en politisk institusjon tilknyttet Arbeiderpartiet.

Quisling har høstet liten takk for denne sin aksjon. Ikke alene har regjeringen den hele tid sabotert Stortingets beslutning av 30 juni 1932, hvori det pålegges regjeringen å ha sin oppmerksomhet spesielt henvendt på de forhold som Quisling hadde pekt på, men Quisling er personlig blitt utsatt for forfølgelse og sladder av den mest ondsinnede natur.

Overfallet i Forsvarsdepartementet.

Da Quisling den 2 februar 1932 innfant sig på sitt kontor i Forsvarsdepartementet, på et tidspunkt da han ellers ikke pleiet å være der, og her overrasket uvedkommende personer, blev han slått ned av disse. Som

bekjent har det ikke lykkes Oslo politi å finne gjerningsmennene. Man spør istedenfor, hvorfor har ikke Quisling gjort noe for å opklare overfallet? For det første, hvad vet folk om hvad Quisling har gjort for å opklare det? For det annet, er det da i almindelighet ikke den overfallenes plikt å finne overfallsmennene. Ihvertfall hører man ikke denne opfatning fremholdt i andre uopklarte overfallssaker.

Efter overfallet i Forsvarsdepartementet konstaterte to av vårt lands mest ansatte læger, at der var tilføjet Quisling en alvorlig hjernerystelse, formentlig ved slag av en stump gjenstand mot tinningen, og at han hadde sår på bryst og håndledd, hvorav det siste «blødde nokså meget» og endelig at man på hans klær gjenfant merker såvel efter stikk som blod.

Det virker nokså eiendommelig på dem som kjenner de faktiske forhold å se det hele latterliggjort som en «pepperhistorie» i forbindelse med alle slags sjofle og mystiske rykter om Quislings privatliv, som savner ethvert grunnlag.

Jeg var selv tilstede da Quisling efter et valg møte blev overfalt i Kristiansand den 27 september 1933. Dette overfall var utvilsomt organisert, og skjedde midt på gaten like for øinene på byens «modige» borgere, som ikke løftet en finger mot den fremstormende pøbel. Hadde vi ikke hatt disse borgerlige øienvidner hadde der vel vært noe mystisk den gangen også!

Våre revolusjonspolitikeres bakvaskelser.

Men ikke nok med de mystiske rykter i forbindelse med overfallet i Forsvarsdepartementet, våre hjemlige revolusjonspolitikere har offentlig beskyldt Quisling for å ha tilbudt dem å danne «røde garder». Quisling har i en lengere skrivelse til Stortinget, datert 17 juni 1932, tilbakevist disse beskyldninger, som er stikk imot de faktiske forhold. Allikevel finnes der i vårt land ennog borgerlige individer som foretrekker å tro på de revolusjonæres uttalelser, de for hvem *alt* er tillatt når det bare kan fremme revolusjonen, mened, tyveri, baktalelser, vold og mord. For dem står altså disse landsforrederes ord mer til troende enn den manns om hvem Bondepartiets fører *Moseid* uttalte i Stortinget den 30 juni 1932 efter Quisling-sakens behandling: «*Efter at jeg har lært statsråd Quisling å kjenne følger jeg mig fullt forvissset om at han i sjelden grad fortjener alle rettskafne menneskers aktelse og tillit, både på grunn av hans karakteregenskaper og hans dyktighet.*»

Quisling uttaler i den ovennevnte skrivelse av 17 juni 1932 bl. a.: «Jeg vil her gjenta hvad jeg uttalte i min tale i Stortinget 7 april i år, at jeg *aldri har tilhørt noe sosialistisk eller kommunistisk parti* og heller aldri har gitt dem min stemme, likesom jeg alltid har vært en avgjort motstander av den marxistiske lære. Men på den annen side har jeg også alltid vært sosialt innstillet, og overbevist om nødvendigheten av et solidarisk samfund hvori var tilveiebragt et ordnet samvirke mellom de for-

skjellige næringer og klasser, men med full bevarelse av det personlige initiativ og individets rett.»

Quislings livssyn og politiske opfatning.

Og her kommer vi inn til kjernen i Quislings politiske opfatning. Han har på nært hold studert marxismen og dens frukter og ved personlig erfaring lært å kjenné forholdene i en rekke andre samfund. Alle disse personlige opplevelser samme med hans vide syn på historien og utviklingen førte ham frem til forståelsen av at den nuværende krise ikke bare er forbigående, men at vi står midt oppe i en alvorlig fase i civilisasjonens historie. I slike alvorlige tider er det nødvendig å «skytte partipolitikken tilside og resolutt slå inn på en positiv nasjonal og sosial politikk som bygger og bøter, og kan være hele folket til gagn og glede, og som i første rekke rader bane veien for den politiske forløsning som er betingelsen for landets økonomiske og nasjonale gjenreisning».

Og Quisling sier videre:

«Som ethvert samfund der vil redde sig over en alvorlig krise og gjenfodes, må også vårt folk finne tilbake til sitt livgivende grunnlag og på dette grunnlag utfolde sine krefter. Et åndelig og ansvarsbevisst syn på tilværelsen, som levende tro utstrakt til alle deler av vårt liv, det er hvad vårt folk har mest behov for; en *riktig forening av individualisme og fellesskap*, og de beste som førere; frihet for personlig tiltak; sikkerhet for liv og eiendom, for arbeidet og dets frukter; følelse for og respekt for familieinstitusjonen og slekten, for blod og jord; *godvilje og samarbeide istedenfor klassekamp*; sunde økonomiske grunnsetninger for den enkelte og for hele samfundet; frigjørelse av åndslivet og solidarisering av det økonomiske liv.

Vårt annet grunnkrav er at det utbygges et *nytt samfund* i pakt med disse grunnsetninger, og tilpasset efter vår folkeætts egenart og det moderne livs krav; at vi virkeliggjør de tanker som slumrer i tiden. —

Ut fra denne innstilling som jeg her har skissert, og i kamp mot krefter som dels motsetter sig den nye utvikling, og dels søker å lede den i naturstridige og ødeleggende retninger, vil det måtte danne sig *en ny — man kan næsten si religiøst bestemt — politisk lære.*» (Vidkun Quisling i Tidens Tegn for 2 mars 1933.)

Dette grunnsyn var det som preget Quislings Oprop til Nasjonal Samling som blev utsendt i mai 1933. Det var et helt nytt livssyn som her blev fremlagt, at *vårt samfund må bygges på fred, orden og rettferd*. Det vil umuliggjøre klassekampen, som bare kan trives i et samfund hvor den ene del av folket utbytter den annen, og hvor der ikke eksisterer et solidarisk samvirke mellom alle individer i folket.

Et slikt samvirke forutsetter selvfølgelig at der skapes gode kår for *alle* mennesker i samfundet. Og dette har alltid vært et grunntrekk i Quislings livssyn, at de undertrykte skal skaffes en menneskeverdige til-